

РЕЦЕНЗІЯ

Рецензента Сергія Хіміча, доктора медичних наук, завідувача кафедри загальної хірургії ВНМУ ім. М. І. Пирогова, професора на дисертаційну роботу аспірантки кафедри анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів ВНМУ ім. М. І. Пирогова Гончарук Оксани Сергіївни на тему «Мультиmodalьне періопераційне знеболення у пацієнтів дитячого віку», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.104, що створена згідно до наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 195 від 15 грудня 2023 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 6 від 14 грудня 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації ГОНЧАРУК ОКСАНИ СЕРГІЇВНИ на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Актуальність обраної теми дисертації.

В Україні, удосконалення анестезіологічного забезпечення різних видів хірургічних втручань у дітей є однією з актуальних проблем сучасної системи охорони здоров'я. Тільки у 2019 році в Україні стаціонарно було проведено 223859 операцій у дітей різних вікових груп, що становило 29,53 % втручань на 1000 дитячого населення [Снісар В., Власов О., 2020]. Це величезна кількість, тому дисертаційна робота Гончарук О.С. присвячена актуальній проблемі анестезіології, а саме – підвищенню ефективності та якості анестезіологічного забезпечення періопераційного періоду та раннього відновлення після різних видів хірургічних втручань у дітей та підлітків.

Саме невизначеність багатьох позицій щодо проблеми забезпечення адекватного знеболення після хірургічних втручань у дітей різних вікових категорій, необхідність подальшого пошуку можливостей обмеження дозування наркотичних анальгетиків, вивчення можливостей періопераційного використання внутрішньовенної інфузії лідокаїну для покращення якості анальгезії та післяопераційного знеболення визначило мету та завдання представленого до рецензії дослідження.

Зважаючи на основні зазначені моменти, виконана дисертація є актуальною.

Дисертаційне дослідження виконано у відповідності до плану реалізації

науково-дослідних робіт Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова і є фрагментом планової науково-дослідної роботи кафедри анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів ВНМУ імені М. І. Пирогова на тему: «Мультимодальне анестезіологічне забезпечення, інтенсивна терапія в хірургічних, терапевтичних, гінекологічних та військових хворих», номер держреєстрації: 0123U101846, виконуючи яку, здобувачка була відповідальною співвиконавицею.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувачки.

Робота подана як суцільне закінчене наукове дослідження, присвячене теоретичному узагальненню та новому вирішенню наукового завдання, яке полягає в підвищенні ефективності та якості анестезіологічного забезпечення періопераційного періоду при різних хірургічних втручаннях у дітей та підлітків шляхом обґрунтованого застосування внутрішньовенної інфузії лідокаїну як компонента мультимодальної аналгезії на підставі вивчення змін показників гомеостазу пацієнтів. Дисертація та опубліковані наукові роботи здобувачки виконані та підготовлені на високому науковому рівні і базуються на достатній для вирішення поставлених задач кількості клінічних спостережень (для наукового дослідження було охоплено 150 дітей від 2 місяців до 17 років (в середньому ($M \pm \sigma$) – $8,0 \pm 5,04$ років), які упродовж 2018 – 2021 рр. перебували на лікуванні в КНП «Вінницька обласна дитяча клінічна лікарня Вінницької обласної ради», і яким було виконано оперативне втручання в умовах загальної анестезії.).

Авторкою проведено патентно-інформаційний та науковий пошук, підготовлено та опубліковано за темою дисертаційного дослідження 12 наукових праць: 5 статей – у рекомендованих ДАК України наукових фахових виданнях, 2 – у виданнях, що індексується у наукометричних базах даних Scopus, Copernicus International, Google Scholar, 7 – у матеріалах конгресів та конференцій, причому - 5 статей у виданнях, що відповідають вимогам порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи

про присудження ступеня доктора філософії затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44.

Основні положення дисертаційної роботи та результати проведених досліджень доповідались на: I Подільській міжрегіональній науково-практичній конференції з міжнародною участю «Сучасні методи діагностики, невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіологічне забезпечення важких хворих» (Вінниця, 2017), II Подільській всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіологічного забезпечення важкохворих» (Вінниця, 2018), III Подільській всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Невідкладна допомога, інтенсивна терапія та анестезіологічне забезпечення важкохворих» (Вінниця, 2019), IV Подільській всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Ключові питання невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіології» (Вінниця, 2020), VI Подільській всеукраїнській міждисциплінарній науково–практичній конференції з міжнародною участю «Здобутки та втрати невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіології в 2022» (Вінниця, 2022), VII Подільській всеукраїнській міждисциплінарній науково–практичній конференції з міжнародною участю «Стан невідкладної допомоги, інтенсивної терапії, анестезіології в 2023 році» (Вінниця, 2023), Конгресі анестезіологів України «Сучасні проблеми анестезіології та інтенсивної терапії» (Київ, 2023).

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Отримані результати дослідження доповнюють напрацювання інших авторів із обраної теми. Проте оригінальність і новизна даної наукової роботи аргументовані результатами статистичного та клінічного дослідження. Дисертанткою було проведено вивчення ефективності та безпеки внутрішньовенної інфузії лідокаїну для періопераційного знеболення та

відновлення після оперативних втручань у дітей віком до 8 років; вивчення ефективності та безпеки використання внутрішньовенної інфузії лідокаїну в періопераційному періоді у дітей віком 8-17 років; вивчення впливу періопераційної внутрішньовенної інфузії лідокаїну на найближчі та віддалені наслідки різних видів оперативних втручань у дітей, а також аналіз і узагальнення отриманих результатів дослідження.

В опублікованих наукових працях здобувачки повністю викладені результати дисертаційного дослідження, наукові положення, висновки і практичні рекомендації, які випливають із них.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Відповідно до поставленої мети і завдань дисертаційного дослідження авторкою досліджено і науково обґрунтовано системний підхід до виконання дисертаційного дослідження. Основні методи, які авторка використала у роботі, базуються на аналізі достатньої величини масиву джерел літератури (проаналізовано 302 наукових праці), включаючи провідні дослідження з обраної проблеми в рецензованих фахових виданнях. Результати дослідження сформовано на достатній клінічній вибірці хворих ретроспективної та проспективної груп дослідження, що створило умови для ефективного аналізу отриманих висновків. Наукові положення ґрунтуються на статистично доведених результатах відповідно до вимог доказовості медичних досліджень. Аналіз отриманих даних проведений коректно та дозволяє використовувати результати дослідження у подальшому обговоренні.

В кінці роботи наведено 5 висновків, що достатньо для дисертаційного дослідження такого рівня, і вони відповідають завданням дисертації. Висновки, наукові положення та рекомендації засновані на опрацьованих автором даних власного дослідження з проведенням відповідного статистичного аналізу, що підтверджує їх достовірність, є логічним підсумком отриманих результатів дослідження.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. В представленій роботі

проведено ґрунтовний аналіз літературних джерел. Представлено методологічно коректне висвітлення в усіх розділах результати власних досліджень. Методи досліджень, що використані в дисертаційній роботі відповідають сучасним вимогам до наукових досліджень. Статистична обробка первинного матеріалу також проведена коректно. Підтверджена статистична значимість отриманих результатів. Таким чином, дисертаційне дослідження проведено методологічно коректно, що дозволяє стверджувати, що здобувач оволодів необхідними компетенціями наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення представленого дисертаційного дослідження полягає у науковому обґрунтуванні необхідності підвищення ефективності і якості анестезіологічного забезпечення періопераційного періоду при різних хірургічних втручаннях у дітей та підлітків шляхом обґрунтування застосування внутрішньовенної інфузії лідокаїну як компонента мультимодальної аналгезії на підставі вивчення змін показників гомеостазу пацієнтів.

Практичне значення підтвержене тим, що дисертаційна робота відкриває нові можливості при виборі тактики оперативного лікування, оскільки в роботі показана ефективність запроваджених удосконалених методик знеболення.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Щодо подальшого використання результатів дисертаційної роботи в медичній практиці, то дисертантка рекомендує, з метою підвищення ефективності анестезіологічного забезпечення хірургічних втручань у педіатричних пацієнтів, забезпечення нейровегетативного захисту зменшення інтраопераційного споживання наркотичних аналгетиків і пресорної реакції на екстубацію, запропоновано ввести до схеми загального знеболення системне введення 2 % розчину локального анестетику лідокаїну, який застосовується болюсною дозою 1 – 1,5 мг/кг (максимум 100 мг) протягом 4 хв. із наступною підтримуючою інфузією дозою 0,5 – 2 мг/кг/годину. Крім того, для підвищення ефективності післяопераційного

знеболення, забезпечення антиеметичного та антипаретичних ефектів, скорочення перебування в палаті інтенсивної терапії, а також профілактики хронізації больового синдрому у дітей і підлітків після абдомінальних і урологічних оперативних втручань доцільно пролонгувати внутрішньовенну інфузію лідокаїну дозою 1 мг/кг/годину протягом 6 годин після операції. Разом з тим, результати дисертаційного дослідження заслуговують на рекомендації до широкого використання у практичній діяльності реанімаційних, анестезіологічних та хірургічних відділень, а також у навчально-методичній та науковій роботі кафедр медичного профілю закладів вищої медичної освіти України.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Фактів порушень академічної доброчесності дисертантом під час виконання автором дисертаційного дослідження та написання роботи не виявлено. Дисертаційне дослідження містить посилання на першоджерела цитованої інформації чи використаного фактажу, скриптів, тощо. Список використаної літератури оформлений згідно стилю АРА (Американської психологічної асоціації). Виконано усі вимоги щодо прав на інтелектуальну власність. Оригінальність тексту дисертаційної роботи склала > 87,26% за даними перевірки системою сервісу“ Strike Plagiarism ”.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Таким чином, враховуючи вище наведене, варто відзначити, що дисертаційна робота **Гончарук Оксани Сергіївни на тему «Мультимодальне періопераційне знеболення у пацієнтів дитячого віку»**, що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною і самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка містить нові науково обґрунтовані результати, що дозволяють розв'язати актуальну задачу сучасної дитячої анестезіології – в підвищенні ефективності та якості анестезіологічного забезпечення періопераційного періоду при різних хірургічних втручаннях у дітей та підлітків шляхом обґрунтованого застосування внутрішньовенної інфузії лідокаїну як компонента мультимодальної аналгезії на підставі вивчення змін

показників гомеостазу пацієнтів. За обсягом проведеного дослідження, глибиною аналізу, новизною отриманих результатів, обґрунтованістю і достовірністю висновків та положень, представлена до захисту наукова робота повністю відповідає вимогам щодо дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії, відповідно наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 р. № 40 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, а її авторка Гончарук Оксана Сергіївна заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» та може бути представлена до офіційного захисту.

Рецензент,

д. мед. н., професор,
завідувач кафедри
загальної хірургії
ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Сергій ХІМІЧ